

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 42/06-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. mája 2006 zloženom z predsedu Alexandra Bröstla, sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho o sťažnosti JUDr. P. P., bytom Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 27/00 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 27/00 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 27/00 konal bez zbytočných prietáhov.

3. JUDr. P. P. n e p r i z n á v a finančné zadost'učinenie.

4. Okresný súd Bratislava III j e p o v i n n ý uhradiť JUDr. P. P. trovy právneho zastúpenia 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. T. P., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 20. decembra 2005 doručené podanie JUDr. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., Ž., ktoré bolo označené ako „*Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR na porušenie základného práva priznaného článkom 48 ods. 2 Ústavy SR a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III. vo veci vedenej pod sp. zn. 27 C 27/00*“. Z jej obsahu vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 27/00 tým, že okresný súd v rámci doterajšieho konania nepostúpil po podaní odvolania označený spis odvolaciemu súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 13. marca 2000 podal Okresnému súdu Žilina žalobu na ochranu osobnosti. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Nc 88/2000 z 23. mája 2000 bola označená vec prikázaná podľa ustanovenia § 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) okresnému súdu, kde je vedená pod sp. zn. 27 C 27/00. Okresný súd v predmetnej veci nariadil celkom 19 termínov pojednávaní a vo veci vyhlásil rozsudok 23. apríla 2004. Rozsudok bol po viacerých

sťažnostiach podaných podľa § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov doručený právnomu zástupcovi sťažovateľa 14. februára 2005.

Sťažovateľ proti časti rozsudku podal odvolanie 11. marca 2005 a podľa poznatkov sťažovateľa odvolanie podala aj jedna zo žalovaných strán. V čase spracovania sťažnosti sa spis nachádza na okresnom súde a nebol predložený odvolaciemu súdu. Od vyhlásenia rozsudku do spracovania sťažnosti uplynul jeden rok, sedem mesiacov a 23 dní, pričom v tejto lehote nebol spis na základe odvolaní predložený odvolaciemu súdu.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a takto rozhodol:

„1. Základné právo JUDr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III. v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 27/00 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III. prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 27 C 27/00 konať bez zbytočných prietáhov a predložiť spis v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia odvolaciemu súdu.

3. JUDr. P. P. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 320.000,- (tristodvadsaťtisíc) Sk, ktoré je Okresný súd Bratislava III. povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava III. je povinný v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia nahradiť trovy konania JUDr. P. P. tak ako budú vyčíslené na výzvu Ústavného súdu SR.“

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a uznesením č. k. II. ÚS 42/06-11 z 28. februára 2006 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 2. marca 2006 právneho zástupcu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili k otázke vhodnosti ústneho pojednávania a predsedu okresného súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Právny zástupca sťažovateľa v odpovedi na výzvu oznámil ústavnému súdu listom zo 7. marca 2006 (doručeným ústavnému súdu 13. marca 2006), že netrvá na ústnom prerokovaní sťažnosti.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 22. marca 2006 (Spr. 3174/2006, doručenom ústavnému súdu 29. marca 2006 uviedla, že netrvá na ústnom prerokovaní sťažnosti.

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“, a práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“ v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 27 C 27/00.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (II. ÚS 61/98).

Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania v zásade považovať také, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu súdu vo veci. K nastoleniu stavu právnej istoty účastníka konania pritom dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu vo veci alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (II. ÚS 219/04).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 74/ 97, I. ÚS 70/ 98, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie sa účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prejednáwanej veci.

1. Ústavný súd konštatuje, že predmetom konania pred okresným súdom je sťažovateľom uplatnený nárok na ochranu osobnosti. Takéto konanie nemožno hodnotiť ako právne zložité, pretože tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Skutková zložitosť veci mala vplyv na celkovú dĺžku konania (sťažovateľ tvrdil, že vec nie je právne ani skutkovo zložitá).

Sťažovateľom namietaný postup prvostupňového súdu späť s doručovaním jeho rozhodnutia, ako aj s odvolacím konaním, ktorý trvá viac ako dva roky (vyhlásenie rozsudku 23. marca 2004, jeho doručenie sťažovateľovi 14. februára 2005 a nečinnosť okresného súdu po podaní odvolaní a po výzvach na zaplatenie poplatkov súvisiacich s odvolacím konaním od mája 2005), v danom prípade nemožno ospravedlniť právnou či skutkovou zložitou veci.

2. Správanie sťažovateľa, napriek jeho niektorým neúčastiam na pojednávaniach, nemalo vplyv na spomalenie konania a zásadným spôsobom neovplyvnilo jeho dĺžku. V rámci ďalšieho konania v období po doručení rozsudku sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie v máji 2005 v sume 2 000 Sk (namiesto vyrubenej súdneho

poplatku 40 000 Sk) - s týmto úkonom sťažovateľa sa okresný súd dosiaľ nijako nevysporiadal.

3. Pri hodnotení postupu okresného súdu v uvedenom konaní ústavný súd vychádzal zo skutočnosti, že sťažnosť sťažovateľa na porušenie jeho označených základných práv bola ústavnému súdu doručená 20. decembra 2005. Zo sťažnosti aj zo spisového materiálu vyplynulo, že v priebehu konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 27 C 27/00 sťažovateľ až do vyhlásenia rozsudku (23. marec 2004) nepodal sťažnosť na prietahy v tomto konaní orgánu štátnej správy súdov (čo napokon ani netvrdí). Až v rámci sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľ namieta zbytočné prietahy aj v samotnom konaní okresného súdu pred vydaním rozhodnutia. Z uvedených dôvodov sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu až po vydaní jeho rozhodnutia.

Sťažnosti na prietahy v konaní podal sťažovateľ predsedovi okresného súdu po vyhlásení rozsudku okresného súdu a to postupne 12. júla 2004 (doručená 13. júla 2004), 19. augusta 2004 (doručená 20. augusta 2004), 18. novembra 2004 (doručená 19. novembra 2004), 4. januára 2005 (doručená 10. januára 2005). V odpovedi z 12. januára 2005 predseda okresného súdu oznámil sťažovateľovi, že mu rozsudok bude doručený.

Sťažovateľovi bol rozsudok okresného súdu doručený 14. februára 2005. Proti tomuto rozsudku sa sťažovateľ odvolal 14. marca 2005 a v rovnakom čase podal odvolanie proti rozsudku aj žalovaný v 2. rade. Okresný súd ďalej zaslal 21. marca 2005 sťažovateľovi výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie proti rozsudku.

Žalovaný v uvedenom konaní doručil 22. apríla 2005 okresnému súdu vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľa (žalobcu).

Sťažovateľ po doručení výzvy okresného súdu, podľa ktorej má zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku 42 000, Sk zaplatil súdny poplatok 2 000 Sk (doručené okresnému súdu 9. mája 2005). Odvtedy okresný súd vo veci nekonal, hoci z ustanovenia § 209 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že súd prvého stupňa predloží

vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie o odvolaní do desiatich dní od uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Okresný súd ďalej na základe výzvy ústavného súdu zaslal 22. marca 2006 (doručený 29. marca 2006) spis vo veci sťažovateľa ústavnému súdu bez pripojenia stanoviska.

Ústavný súd so zreteľom na všetky uvedené skutočnosti skonštatoval, že okresný súd v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 27 C 27/00 vyhlásil rozsudok 24. marca 2004, ktorý doručil sťažovateľovi 14. februára 2005. Na základe podaných odvolaní okresný súd ani po viac ako jednom roku stále nepredložil spis odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, ani inak vo veci nekonal. Preto ústavný súd dospel k záveru, že v uvedenom konaní v období po doručení rozsudku a podaní odvolaní okresný súd konal so zbytočnými priet'ahmi, čím porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší takéto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia.

Ústavný súd v súlade so svojím rozhodnutím o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v zmysle § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, aby v súvislosti s vecou sp. zn. 27 C 27/00 pokračoval v úkonoch prislúchajúcich prvostupňovému súdu a konal ďalej bez zbytočných priet'ahov.

Pretože ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Dospel pritom k názoru, že vzhľadom na konkrétne okolnosti a dĺžku zistených zbytočných priesťahov v namietanom štádiu postupu okresného súdu je postačujúci výrok o porušení základného práva a príkaz na postúpenie veci, a preto finančné zadosťučinenie sťažovateľovi, ktorý požadoval sumu 320 000 Sk, nepriznal.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátkou JUDr. T. P. v sume 5 302 Sk (§ 1 ods. 3, § 13 ods. 8, § 16 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Vychádzal pritom z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za 1. polrok roku 2004, ktorá bola 15 008 Sk (pre účely odmeny za úkony po 1. januári 2005). Úhrada bola priznaná za dva úkony po 2 501 Sk a dvakrát po 150 Sk režijný paušál.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2006